

Av. İhsan Osman YARSUVAT

**KOKUNUN
HUKUKEN KORUNMASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
ÖZET	7
ABSTRACT	9
KISALTMALAR CETVELİ.....	17
GİRİŞ.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

KOKUNUN TANIMI, UNSURLARI VE TARİHÇESİ

1.1. KOKUNUN BİLİMSEL TANIMI.....	21
1.2. KOKUNUN OLUŞUMU VE PARFÜMÜN KISA TARİHÇESİ	22
1.2.1. Parfümün Yapılışı.....	22
1.2.2. Parfümü Saklama Yöntemleri.....	26
1.2.3. Parfümün Tarihçesi.....	27
1.3. KOKUNUN ETKİSİ	28
1.3.1. İnsan Vücudundaki Etkisi.....	28
1.3.2. Pazarlama Aracı Olarak Koku ve Piyasadaki Yeri.....	31
1.4. SAHTE KOKU SEKTÖRÜ.....	35
1.4.1. Sahte Koku Tanımı	35
1.4.2. Sahte Kokunun Zararları.....	36
1.4.2.1. İnsan Vücuduna Zararı	36
1.4.2.2. Koku Piyasasına Etkisi	36

İKİNCİ BÖLÜM

KOKUNUN FİKİR VE SANAT ESERLERİ HUKUKU İLE İLİŞKİSİ

2.1. FİKİR VE SANAT ESERLERİNİN TANIMI.....	39
2.1.1. Eser	39
2.1.1.1. Fikir Mahsulü Olma	40
2.1.1.2. Eser Kategorisi İçinde Yer Alma	41
2.1.1.3. Hususiyet Taşıma	42
2.1.1.4. Objektif Olarak Algılanabilirlik	45
2.2. KOKUNUN ESER OLARAK KORUNABİLMESİ.....	45
2.2.1. Fikir Mahsulü Olarak Parfüm.....	46
2.2.2. Kanunda Sayılan Eser Kategorilerine Dahil Olmak.....	46
2.2.3. Parfümde Hususiyetin İncelenmesi	49
2.2.4. Parfümün Objektif Olarak Anlaşılması	57
2.3. KOKUNUN ESER OLARAK KORUNMASI DURUMUNDA ESER SAHİBİNİN HAKLARI.....	60
2.3.1. Manevi Haklar Açısından.....	60
2.3.1.1. Umuma Arz Hakkı.....	62
2.3.1.2. Adın Belirtilmesi Hakkı.....	63
2.3.1.3. Eserde Değişiklik Yapılmasını Men Etme Hakkı	65
2.3.1.4. Eser Sahibinin Zilyet ve Malike karşı hakları.....	67
2.3.2. Mali Haklar Açısından.....	68
2.3.2.1. İşleme Hakkı Açısından	68
2.3.2.2. Çoğaltma ve Yayma Hakları Açısından.....	69

2.3.2.3. Temsil, Yayın ve Umuma İletim Hakları Açısından	71
---	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SINAI MÜLKİYET HUKUKUNDA KOKUNUN KORUNMA İHTİMALİ

3.1. PATENT HUKUKU AÇISINDAN.....	73
3.1.1. Patentın tanımı	73
3.1.2. Patentin Koruma Şartları ve Kokunun Patentlenebilirliği	75
3.1.2.1. Yeni Bir Buluş.....	75
3.1.2.2. Teknik Nitelik ve Bilinen Teknik Durumun Aşılmış Olması	76
3.1.2.3. Sanayiye Uygulanabilirlik.....	77
3.1.2.4. Kullanım Lisansı	78
3.2. MARKA HUKUKU AÇISINDAN.....	78
3.2.1. Marka Tanımı.....	78
3.2.2. Markanın Tescil Şartları ve Kokulara Uygulanabi- lirliği.....	80
3.2.2.1. İşaretin Ayırt Edici Olması.....	80
3.2.2.2. Sicilde Gösterilebilir İşaret.....	83
3.2.2.3. Mutlak ve Nispi Ret Nedenleri Açısından İnceleme	91
3.2.2.3.1. Mutlak Ret Sebepleri.....	91
3.2.2.3.2. Nispi Ret Sebebi.....	91
3.2.3. Tescilli Koku Markası Örnekleri	92
3.2.3.1. Çiçek Kokulu Nakış İpliği.....	92

3.2.3.2. Gül Kokulu Araba Lastiği	93
3.2.3.3. Bitterli Çikolatalı Bira Kokulu Dartlar.....	94
3.2.3.4. Çim Kokulu Tenis Topu.....	94
3.2.3.5. Piña Colada Kokulu Ukulele.....	94
3.2.4. Üç Boyutlu Markalar ve Koku Şişesinin Şeklinin Tescili	95
3.2.5. Marka Tescilinden Doğan Haklar.....	96
3.2.5.1. Markanın İzinsiz Kullanımını Engelleme	97
3.2.5.2. Haksız Marka Mukayesesini Engelleme	98

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DİĞER HUKUKİ KORUMA İHTİMALLERİ

4.1. GİZLİLİK ANLAŞMASIYLA KOKUNUN KORUNMASI	109
4.1.1. Gizlilik Anlaşmasının Tanımı	109
4.1.1.1. Ticari Sır.....	110
4.1.2. Parfüm Formülünün ve İçeriğinin Gizlilik Anlaşmasına Konu Olması.....	112
4.2. KOKU VE TRADE DRESS İLİŞKİSİ	113
4.2.1. Trade Dress'in Tanımı ve Koruma Şartları	113
4.2.1.1. Ayırt Edicilik veya İkincil Anlamı Haiz Olmak	114
4.2.1.2. Fonksiyonel Olmamak	115
4.2.2. Trade Dress'in Parfüm İçin Kullanımı	116
4.3. HAKSIZ REKABET HUKUKU KAPSAMINDA KOKUNUN KORUNMASI	118
4.3.1. Haksız Rekabet Tanımı ve Özellikleri.....	118

4.3.2. Haksız Rekabetin Şartları	119
4.3.2.1. Türk Borçlar Kanunu Bakımından	120
4.3.2.2. Türk Ticaret Kanunu Bakımından.....	121
4.3.3. Kokunun Haksız Rekabete Konu Olması	124
4.4. SEÇİCİ DAĞITIM SİSTEMİ VE PARFÜM	
İLİŞKİSİ	127
SONUÇ.....	133
KAYNAKÇA	137